

ד. ואין חייבין עליהן⁽⁴⁾ על ביאת מקדש, כי אין טומאתם ודאית אלא רק ספק, שהרי הן נוהגות בהלכות טהרה וטבילה, אלא שיש אופנים שעושות בהם שלא כדין. ולכן הבגדים שהיו משכב שלהן אינם בחזקת ודאי טמאים, ומי שלובש אותם או מתכסה

בהם אינו נטמא בודאי, אלא רק רבנן גזרו עליהן שיחשבו נדות, ולכן אינו חייב על כניסה למקדש⁽⁵⁾.

ומשום כך גם אין שורפין עליהם את התרומה אם נגעו בה, מפני שטומאתן של

כי כותים מקיימים מקצת מצוות, אך בנות עכו"ם המובדלים מישראל, גזרו עליהן רק בגיל שלש שראויות לביאה כמבואר בע"ז [לו ב]. וראה הערה 8.

וראה במאירי [ע"ז שם] שבת עכו"ם שראתה בת יום אחד, מטמאה. והיינו, שהנידון במשנתנו הוא כשלא ראתה, ובבנות כותים חוששין מעריסתן שמא ראו, והיא גזירה נפרדת, שגזרו עליהן שיחשב דמן כדם נדה, ואילו בגיל שלש גזרו לטמאן אף אם לא ראו כלל, וסיבת שתי הגזירות היא מחשש טימוע, ולכן בכותים גזרו יותר. וראה הערה 13.

והרמב"ם [משכב ומושב ב י] השוה את דין בנות כותים לשאר גויים. וכתב בשו"ת ר' בצלאל אשכנזי [ג] שלא פסק כמשנתנו כי אין הלכה כרבי מאיר. ובעצי אלמוגים תמה, שהרי לכולי עלמא אסורות מפני חשש טימוע, כביאור התוס' הנ"ל. והסיק מכך שאחר שמצאו שהכותים עובדים ליונה בהר גריזים ועשאו כגויים, בטלה גזירת בנות כותים. כי התברר שדינם כגויים אפילו לקולא, וכן מבואר בפיה"מ להרמב"ם והרע"ב במשנתנו [וראה להלן הערה 62]. ובפתחי נדה הוסיף דהיינו רק כשיטת הרמב"ם שגזרה זו לא היתה בכלל י"ח גזרות [בשבת יג ב], כי אם נכללה בהן לא יכול בי"ד שאחריהם לבטלה.

4. רש"י [ד"ה אין] פירש שהלובש אותן בגדים של משכב ונכנס למקדש פטור מקרבן. ותמה הר"ן, למה יתחייב על שגגתו קרבן, והרי אין

זדונו בכרת אלא אם הכניס דבר שהוא אב הטומאה לטמא אדם, ולהלן [לב ב] מבואר שבגדים אלו דינם כעליונו של זב, שאינו מטמא אדם. ואמנם בחידושי הר"א נקט שדין זה נסוב על הרישא, והיינו, שלבש מבגדי כותית קטנה, ולא ממשכב בועל נדה, ונמצא שהוא אב הטומאה.

והתוס' יו"ט הקשה, שגם המכניס בגד שהוא אב הטומאה רק לוקה, אך אינו חייב קרבן, והביא תורת כהנים [אחרי יב טו] שרבי מאיר מחייב באופן זה חטאת, ומשנתנו כרבי מאיר, וכדלהלן. וראה רש"י.

אכן, רש"י בעירובין [קד ב] ובסנהדרין [פח א] כתב סתמא, שהמכניס בגד טמא חייב חטאת. וכתב הערוך לנר, שלפי המבואר בתוס' שהסיפא עוסקת בגדולות, נמצא שמשנתנו היא גם כרבנן, כי בגדולות לא יתכן טעמו של רבי מאיר שחוששין למיעוט, שהרי הן טובלות ונטהרות. וסמך רש"י על סתם מתניתין שמכניס בגד טמא חייב חטאת.

5. תוס' בשבת [טז ב ד"ה אף] כתבו ש"טומאתן ספק" נסוב גם על הרישא, לגבי טומאת קטנות, ומשמע שהאיסור בקטנות משום חשש ראיה [ראה הערות 2-9-23]. אך הריטב"א נקט, שהכוונה היא לספק שמא חששו לדם ירוק, שהוא אינו שכיה, ולכן אין מחמירים בו. [ויתכן שראיה בקטנות פשיטא ליה ששכיחה פחות מדם ירוק. ופשיטא שהוא ספק].